

Sygn. akt III UK 225/15

POSTANOWIENIE

Dnia 22 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z odwołania S. J.
od decyzji Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Likwidatora Funduszu Alimentacyjnego
o umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 czerwca 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie
z dnia 23 kwietnia 2015 r., sygn. akt III AUa 207/15,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. przyznaje adwokat K. K. od Skarbu Państwa - Sąd Apelacyjny w Lublinie kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.**

UZASADNIENIE

Decyzją z 26 września 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (organ rentowy) po rozpoznaniu wniosku S. J. (wnioskodawca) odmówił na podstawie art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zm., dalej jako ustawa o świadczeniach rodzinnych) umorzenia należności z Funduszu Alimentacyjnego z tytułu wypłaty

świadczeń alimentacyjnych oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu w łącznej kwocie 38.903,44 zł.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł wnioskodawca.

Wyrokiem z 5 stycznia 2015 r., IV U 1336/14 Sąd Okręgowy w Zamościu oddalił odwołanie wnioskodawcy, po dokonaniu następujących ustaleń faktycznych. Wnioskodawca, z zawodu ślusarz-spawacz, w latach 1978-1994 pracował w Fabryce O. w C., następnie do 2002 r. prowadził własną działalność. Od 31 maja 2008 r. do 31 lipca 2016 r. wnioskodawca pobiera rentę rolniczą, przyznaną z powodu orzeczenia o niezdolności do pracy z tytułu schorzeń kardiologicznych. Wnioskodawca jest po rozwodzie z pierwszą żoną, z którą ma trójkę dzieci. Aktualnie pozostaje w związku małżeńskim z drugą żoną, z którą ma syna. Nie pozostaje z żoną w separacji, natomiast nie prowadzi z nią wspólnego gospodarstwa domowego, lecz zamieszkuje w swoim byłym domu, nie płacąc czynszu, z uwagi na prawo do dożywotniego zamieszkiwania. Posiada z żoną majątek wspólny, obejmujący ponad 7 ha gospodarstwa rolnego, z czego sam jest właścicielem ponad 1 ha przeliczeniowego i z tego tytułu podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników. Posiada także wspólnie z żoną samochód, z którego korzysta. Wnioskodawca poza zadłużeniem na rzecz Funduszu Alimentacyjnego nie posiada żadnych zobowiązań finansowych na rzecz osób fizycznych lub prawnych. W ocenie Sądu Okręgowego ustalony w sprawie stan faktyczny daje podstawy do przyjęcia, że sytuacja wnioskodawcy nie uzasadnia umorzenia względem niego należności likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego.

Wnioskodawca od powyższego wyroku Sądu Okręgowego wniósł apelację, która oddalona została wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 23 kwietnia 2015 r., III AUa 207/15.

Sąd Apelacyjny podzielił i przyjął za własne ustalenia faktyczne i ocenę prawną dokonaną przez Sąd pierwszej instancji. W ocenie Sądu Apelacyjnego nie istnieje podstawa do przyjęcia, iż sytuacja wnioskodawcy może być uznana za szczególnie uzasadniony wypadek, stanowiący podstawę do umorzenia należności na rzecz Funduszu Alimentacyjnego. Sąd drugiej instancji podkreślił ponadto, że obowiązek spłaty zadłużenia na rzecz Funduszu Alimentacyjnego jest

konsekwencją wieloletniego niewywiązywania się przez wnioskodawcę z obowiązku alimentacyjnego względem swoich dzieci.

Wnioskodawca zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w całości. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłance jej oczywistej zasadności, której wnioskodawca dopatruje się w dokonaniu przez Sądy obu instancji błędnej wykładni art. 68 ustawy o świadczeniach rodzinnych, co w konsekwencji doprowadziło do przyjęcia, że sytuacja wnioskodawcy nie wypełnia znamion szczególnie uzasadnionych przypadków, objętych zakresem normowania tego przepisu.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uniemożliwia już samo porównanie wniosku w tym przedmiocie z jego uzasadnieniem. We wniosku podniesiono oczywistą zasadność skargi, natomiast w uzasadnieniu prezentowane są wątpliwości dotyczące wykładni i interpretacji art. 68 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Zatem treść uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej sugeruje, że istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, mimo iż wnioskodawca na taką przesłankę skargi się nie powołuje. Wnioskodawca nie wykazał zatem, iż zaskarżone orzeczenie powinno być uznane za rażąco wadliwe lub niesprawiedliwe, nie dowiódł tym samym, iż została spełniona przesłanka przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy podkreśla także, że nie istnieje możliwość dokładnego zdefiniowania przesłanek umorzenia należności względem Funduszu Alimentacyjnego, z uwagi na posłużenie się przez ustawodawcę w treści przepisu klauzulą generalną „szczególnie uzasadnionych przypadków”. Klauzule generalne z samej swej istoty są zwrotami niedookreślonymi, których stosowanie wymaga odwoływania się do argumentacji pozaprawnej, przyznając organom je stosującym swobodę w interpretacji, dokonywanej z uwzględnieniem całokształtu okoliczności

danego przypadku. Ocena możliwości i prawidłowości wykorzystania klauzul generalnych najlepiej realizowana jest przez sądy powszechne, gdyż to one dysponują odpowiednimi instrumentami procesowymi w zakresie dokonywania ustaleń faktycznych i oceny materiału dowodowego. Sąd Najwyższy ingeruje w dokonane ustalenia faktyczne tylko wówczas, gdy prawo stanowione budzi wątpliwości i wymaga wykładni albo gdy rozstrzygnięcie jest tak rażąco wadliwe, że skarga kasacyjna w sprawie ma charakter oczywiście uzasadniony.

W niniejszej sprawie wnioskodawca nie wykazał, aby doszło do tak oczywistego i rażącego naruszenia, podniósł jedynie, że w jego ocenie istnieją wątpliwości co do prawidłowej wykładni i zastosowania względem niego art. 68 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.